

Kunst en Klimaat

Jalila Essaïdi en het Symbioceen

Jalila Essaïdi met haar werk *Mestic* (2016), foto Mike Roelofs

Kunstenaars zijn meesters in het visualiseren, verbeelden en overtuigen. Met hun werk vertellen ze verhalen die bekijken. Door het experiment op te zoeken, komen ze vaak in gebieden buiten de kunst terecht. Jalila Essaïdi is zo iemand die graag experimenteert. Als kunstenaar en ondernemer onderzoekt zij met haar team mogelijkheden om met behulp van Bioart de samenwerking tussen mens, technologie en natuur te verbeteren.

Etienne Boileau

Ik spreek Essaïdi in het kantoor van haar *BioArt Village*, een broedplaats op een unieke bosrijke plek in Strijp, aan de rand van Eindhoven. Daar zetelt sinds 2015 haar ontwikkelinstelling *BioArt Laboratories*. Het complex beslaat 1,6 ha natuurgebied waarop vijf gebouwen uit de Tweede Wereldoorlog staan, die op dit moment gerenoveerd worden.

Wat zijn je meeste succesvolste projecten tot nu toe?
"Een van mijn succesvolste projecten is *Mestic*, dat gaat over het omzetten van koeienmest naar cellulosepulp. Die pulp kun je verwerken tot een draad en daar maak je textiel van. Cellulosepulp is multi-inzetbaar: je kunt het ook in de bouw gebruiken. *Mestic* is ondertussen geotrooieerd; de licenties worden straks vooral uitgegeven in India en China. Als het goed is komt die cellulose als textiele draad terug naar Nederland, waar hier dan weer mode van gemaakt wordt. De *Geodesic Dome*, die hier onlangs op het terrein werd gebouwd, is een gemeenschappelijk project waarin we heel erg focussen op planteigenschappen, het kweken van

zaden en diversiteit. Verder steek ik veel tijd in het managen en begeleiden van jong talent en cureer ik af en toe een bioart expositie. Onlangs nog in Museum Jan Cunen in Oss waar ik samen met het museum de tentoonstelling *Leven en laten leven, hoe Bio Art de toekomst kleurt* heb gemaakt. Daarin was zowel mijn eigen werk als dat van andere, actuele (bio)kunstenaars te zien."

Wat onderzoeken jullie zoal concreet?

"We onderzoeken welke systemen er in de natuur bestaan en hoe wij daarvan kunnen leren en eraan kunnen bijdragen. Ik maak daarbij gebruik van internationale talenten uit allerlei disciplines via een uitwisselingsproject, die hier op locatie verblijven. Hier komen kunstenaars, designers, wetenschappers, schrijvers vanuit de hele wereld samen: allemaal talenten die ideeën hebben en nieuw werk willen creëren. Wij faciliteren die talenten in het lab of daarbuiten op het terrein. Het draait om kruisbestuiving tussen wetenschap, kunst en technologie. We onderzoeken hier de toekomst van ons voedsel, hoe we met energie omgaan, hoe we met klimaatproblemen omgaan."

Wie zijn je opdrachtgevers?

"Ik heb geen opdrachtgevers, maar subsidiënten. Wij worden door het ministerie van OCW en door de provincie Noord-Brabant gefinancierd die ons als ontwikkelinstelling voor de biologische kunsten beschouwen. We doen wel kleinere opdrachten voor maatschappelijke organisaties die met een probleemstelling of vraagstuk komen."

Is er een verschil tussen kunst en bio-design?

"Bio-design is enorm in opkomst en wordt aan allerlei kunstvakopleidingen gedoceerd. De scheidslijn tussen kunst en bio-design is langzaam aan het vervagen. Kunst biedt veel meer vrijheid, is veel breder om te onderzoeken en levert meer ideeënrijkdom op. Je ziet een samenvoeging ontstaan tussen kunst en bio-design, dat wordt bio-art. De kunst is er om te onderzoeken, te bevragen, te experimenteren, niet om te definiëren. Dat laatste doet de wetenschap."

Kan bio-art een positieve bijdrage leveren aan de huidige klimaatproblematiek?

"Door het bevragen en zichtbaar maken van problemen, waar we vandaag en ook in de toekomst mee te dealen hebben, lever je al een bijdrage. Kijk naar Shaakira Jassat uit Zuid-Afrika die met haar *Aquatecture project* bij ons een methode ontwikkelde om water te verzamelen dat tegen de muren van gebouwen slaat. De installatie is gebaseerd op de huid van een keversoort, waarmee de kever water opvangt."

Heb je een remedie tegen de angst voor de toekomst die overal om ons heen voelbaar is?

"Mijn remedie is vertrouwen. Dat momenteel heel belangrijk is komt ook tot uiting in de komende expositie *The Symbiocene Forest* die we hier in oktober organiseren: Vertrouwen in de toekomst, vertrouwen in elkaar."

The Symbiocene Forest - Down to Earth, BioArt Village, Strijp, 21 oktober 2023 t/m 29 oktober 2023
www.bioartlab.com www.jalilaessaïdi.com